

LATVIJAS REPUBLIKAS PATENTU VALDE

* * *

APELĀCIJAS PADOME

=====

Pasta adrese:	Adrese:	Tālruni:	Fakss:
a/k 824, Rīga LV-1010	Citadeles iela 7/70, Rīga	7 027 610, 7 027 690	371 7027 690

=====

Apelācijas lietas šifrs:
ApP/2004/ WO 733 616

Lēmums

Rīga

2004. gada 27. maijā

Apelācijas padome (turpmāk ApP):

ApP sēdes priekšsēdētājs - J. Ancītis,
ApP sēdes locekļi - S. Drozdovska un K. Krūmiņš,
ApP sekretāre - I. Plūme-Popova

2004. gada 16. janvārī izskatīja apelācijas iesniegumu, kuru, vadoties pēc LR 1999. gada likuma *Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm* (LPZ/99) 13. panta astotās daļas un 39. panta sestās daļas noteikumiem, 2003. gada 6. novembrī uzņēmēj sabiedrības LIDL STIFTUNG & CO. KG (Vācija) vārdā iesniedzis patentpilnvarotais E. Lavrinovičs pret Patentu valdes (LPV) 2003. gada 07. aprīļa lēmumu par preču zīmes

SHAVE 20 PLUS

(reģ. Nr. WO 733 616; reģ. datums 24.03.2000; bāzes reģistrācijas dati – Vācija, 25.11.1999, 399 66 005.4/08; vēlākā teritoriālā attiecinājuma uz Latviju datums – 15.03.2002; Starptautiskā biroja (WIPO) paziņojuma par attiecinājumu uz Latviju datums - 02.05.2002; publikācija par zīmes teritoriālo attiecinājumu uz Latviju starptautiskās reģistrācijas biļetenā *Gazette OMPI des marques internationales* – 30.05.2002; zīme reģistrēta 8. kl. precēm ‘neelektriskie skuvekļi, sevišķi vienreizējās lietošanas skuvekļi’),

teritoriālā attiecinājuma uz Latviju sākotnējo atteikumu (*Refus provisoire*), kas ar LPV 2003. gada 6. augusta vēstuli atzīts par galīgu.

Apelācijas iesniedzējs noraida ekspertīzes izvirzītos atteikuma pamatojumus, lūdz atcelt LPV lēmumu un atzīt šīs preču zīmes starptautisko reģistrāciju par spēkā esošu Latvijā.

ApP sēdē piedalījās preču zīmes īpašnieka - uzņēmēj sabiedrības LIDL STIFTUNG & CO. KG (Vācija) pārstāvis patentpilnvarotais E. Lavrinovičs un LPV pārstāve, Preču zīmju un dizainparaugu departamenta direktora vietniece starptautisko zīmju jautājumos B. Graube, kas veikusi šīs preču zīmes ekspertīzi.

I. Izskatot apelācijas iesniegumu, tam pievienotos materiālus, un noklausoties apelācijas iesniedzēja pārstāvja un LPV pārstāves paskaidrojumus, ApP **konstatēja**:

1. Preču zīme **SHAVE 20 PLUS** (reģ. Nr. WO 733 616) reģistrēta kā vārdiska zīme -reģistrācijas datos norādīts, ka tā izpildīta standarta burtiem, kas nozīmē, ka burtu forma nav fiksēta. Uz Latviju zīmes reģistrācija teritoriāli attiecināta 15.03.2002. Reģistrācijā iekļautas 8. klases preces: neelektriskie skuveklji, sevišķi vienreizējās lietošanas skuveklji (*rasoirs non électriques, notamment rasoirs à usage unique*).

2. LPV lēmums atteikt aizsardzību Latvijā preču zīmes reģistrācijai Nr. WO 733 616 (*Refus provisoire, 07.04.2003*) pamatots ar LPZ/99 6. panta pirmās daļas 2. un 3. punkta noteikumiem un balstās uz slēdziena, ka starptautiski reģistrētais apzīmējums **SHAVE 20 PLUS** ir aprakstošs un nedistinktīvs (tam trūkst atšķirtspējas), un līdz ar to šim apzīmējumam aizsardzība nevar tikt nodrošināta.

3. LPV pārstāve lēmuma motivējumu paskaidro šādi:

3.1. apelācijas iesniedzēja arguments, ka angļu vārds *shave* tulkojams kā *skūšana* vai *skūt*, *skūties* un tādējādi tas neapraksta priekšmetu, ar kuru šī darbība veicama, nemaina preču zīmes raksturu; minētais apzīmējums apraksta darbību, kurai attiecīgā ierīce, proti, skuveklis ir paredzēts; saskaņā ar LPZ/99 6. panta pirmās daļas 3. punkta noteikumiem, kas nosaka, ka nav reģistrējami apzīmējumi, kurus var izmantot komercdarbībā, lai apzīmētu preču lietojumu (funkcionālo uzdevumu), tas nav aizsargājams;

3.2. ņemot vērā, ka vienreizējās lietošanas skuveklus parasti mēdz pārdot samērā lielos iepakojumos, piemēram, pa 5, 10, 12 un pa 15 katrā, un par skuvekļu skaitu liecina skaitļu 5,10, 12, 15 attēlojums uz iepakojuma (lietai pievienotas izdrukas no interneta adresēm: www.blademail.co.uk/acatalog/, www.walgreens.com/store/, www.shavethis.com/), var pieņemt, ka zīmē ietvertu apzīmējumu '20' patērētāji uztvers kā norādi uz skuvekļu skaitu vienā iepakojumā;

3.3. apzīmējums PLUS, kuram viena no nozīmēm ir *priekšrocība*, *labums*, preču zīmēs ir sastopams samērā bieži, un to parasti lieto, lai norādītu uz kādas jau zināmas preces jaunām, uzlabotām īpašībām vai papildus lietošanas iespējām; apstākļi, ka šāda prakse saistībā ar vienreizējās lietošanas skuvekļiem ir plaši izplatīta – to lieto gan firma BIC, gan GILLETTE, gan SCHICK, gan citas firmas (lietai pievienotas izdrukas no interneta adresēm: www.warnerlambert.co.nz/schick/, www.totalshavingsolution.nu/, www.drugstore.com/, www.ciao.co.uk/, www.walgreens.com/store/), - liecina par to, ka minētais apzīmējums ir uzskatāms par preces īpašības aprakstošu un nedistinktīvu (tam nav atšķirtspējas) (LPZ/99 6. panta pirmās daļas 2. un 3. punkts);

3.4. kaut arī vārdu salikums **SHAVE 20 PLUS** gramatiski neatbilst pareizai angļu valodas praksei, patērētājiem ir saprotama tā nozīme; ne tikai katrs apzīmējuma elements atsevišķi, bet arī kopumā tas nerada citas asociācijas, kā vienīgi asociācijas ar precī aprakstošu tekstu; šis apzīmējums pieder pie tādiem precī vai tās lietojumu aprakstošiem apzīmējumiem kā, piemēram, FILTER KING SIZE MENTOL (uz cigaretēm), AFTER SHAVE (uz losjoniem);

3.5. ņemot vērā, ka reģistrētā zīme **SHAVE 20 PLUS** (reģ. Nr. WO 733 616) ir vārdiska, visi tās elementi gan katrs atsevišķi, gan kopā ņemot ir aprakstoši, saskaņā ar LPZ/99 6. panta pirmās daļas 3. punkta noteikumiem, kas nosaka, ka nav reģistrējami apzīmējumi, kurus var izmantot komercdarbībā, lai apzīmētu preču lietojumu (funkcionālo uzdevumu), zīme ir atzīstama par aprakstošu un nedistinktīvu, un aizsardzība tai nevar tikt nodrošināta (LPZ/99 6. panta pirmās daļas 2. un 3. punkts);

3.6. nav nozīmes tam apstāklim, ka apzīmējums **SHAVE 20 PLUS** neietver pareizu preces nosaukumu angļu valodā, - liela daļa patērētāju Latvijā apzīmējumu SHAVE uztvers angļu valodas vārda *shaver* vai *razor* nozīmē; šāds preces nosaukums uz iepakojuma var arī izpalikt, līdzīgi kā tas ir, piemēram, uz losjoniem pēc skūšanās - apzīmējumu AFTER SHAVE parasti lieto bez vārda 'lotion', kas tomēr patērētājiem neliedz saprast, ka šis paskaidrojošais uzraksts attiecas uz losjonu;

3.7. par apzīmējumu patērētājiem neveidosies neparasta salikuma iespaids, jo tiem ir saprotama katra elementa nozīme, apzīmējuma uztverē nekas nemainās, ja elementus maina vietām, un, tā kā zīme reģistrēta kā vārdiska zīme, tajā nav arī grafikas, kas tai piešķirtu atšķirtspēju;

3.8. tam apstāklim, ka šis apzīmējums reģistrēts kā preču zīme citās valstīs, it īpaši tādās, kur pamatā lieto angļu valodu, var būt dažādi izskaidrojumi: nevar izslēgt, ka tur patērētājiem tas var likties atšķirtspējīga, savāda elementu kombinācija, vai arī tur reģistrācija veikta uz apzīmējuma ilgstoša lietojuma pamata; ir pamats domāt, ka patērētājiem Latvijā šis apzīmējums, visticamāk, neradīs neparasta (un līdz ar to atšķirtspējīga) vārdu salikuma iespaidu.

4. Apelācijas iesniedzēja pārstāvis lūdz pārskatīt jautājumu par starptautiskās zīmes WO 733616 reģistrējamību Latvijā un savā 24.07.2003 vēstulē, 05.11.2003 apelācijas iesniegumā, kā arī paskaidrojumos sēdes gaitā izklāsta zīmes īpašnieka puses pretargumentus:

4.1. nav apšaubāms, ka patērētājs, kas regulāri iegādājas dažādus skūšanās piederumus un līdzekļus, var saprast, ka apzīmējums **SHAVE 20 PLUS** ir saistīts ar skūšanos: angļu valodas vārds *shave* vārdnīcās tiek tulkots kā lietvārds *skūšanās*, *skūšana* vai darbības vārds *skūt*, *skūties*, *noskūt*, *noskūties* (lietai pievienoti izvilkumi no vārdnīcām: *Tildes angļu-latviešu datorvārdnīca*; *Angļu-latviešu vārdnīca ar skaidrojumiem un piemēriem*, Zvaigzne ABC, 633. lpp.; *Angļu-latviešu vārdnīca*, Avots, 649. lpp.); līdzīgi kā vārdi *braukt*, *braukšana* nekādā veidā nenorāda uz konkrētu pārvietošanās līdzekli, arī vārds *shave* norāda uz skūšanās darbību, bet nekādā veidā neapraksta priekšmetu, ar kuru šī darbība tiek veikta: skūšanos, kā zināms, var veikt ar bārdas nazi, žileti, skuvekli, elektrisko bārdas nazi, dāmu skuvekli-epilatoru, epilatoru (skat., piemēram, Interneta veikala mājas lapu www.tirdznieciba.lv/);

4.2. kaut arī apzīmējumam '20' atsevišķi šajā zīmē nepiemīt atšķirtspēja attiecībā uz marķējamo preci, tas nav arī aprakstošs - maz ticams, ka skaitlis '20' apzīmētu skuvekļu skaitu vai izmēru, tāpat tas nevar apzīmēt lietošanas reizes, jo prece ir vienreizlietojams skuveklis;

4.3. apzīmējums PLUS, kas tiek uzskatīts par 'slavinošu' vai kā modes vārds tiek pievienots visdažādāko preču marķēšanai, nekādas konkrētas preces īpašības neraksturo;

4.4. zīme, kas ir mākslīgi radīta, neloģiska elementu kombinācija, kopumā nevar tikt uzskatīta par aprakstošu, jo tā neko neapraksta; tieši zīmes neloģisms piešķir tai atšķirtspēju; diez vai patērētājs ar vidējām angļu valodas zināšanām uztvers zīmi kā aprakstošu, – drīzāk viņš to uztvers kā kopēju kombināciju; apzīmējumu **SHAVE 20 PLUS** kā angļu, tā arī latviešu valodā var tulkot dažādi (iespējamie tulkojuma varianti: 'skūties 20 plus', 'skūt 20 plus', 'skūšanās 20 plus'), tas ir bez konkrētas jēgas arī tad, ja tiek izmantots skuvekļu apzīmēšanai; ja zīme būtu veidota no aprakstoša vārda *skuveklis* – *razor, shaver*, resp., tā būtu SHAVER 20 PLUS, šādu apzīmējumu nevarētu monopolizēt vienam ražotājam, kamēr apzīmējums **SHAVE 20 PLUS** sava neloģisma dēļ var tikt izmantots noteikta ražotāja preces apzīmēšanai;

4.5. var piekrist ekspertīzes atzinumam, ka zīme ir vāja un katrs no zīmes elementiem ir vai nu aprakstošs, vai nedistinktīvs, taču nevar piekrist apgalvojumam, ka aprakstošu vai nedistinktīvu elementu kombinācija arī kopumā ir aprakstoša un nedistinktīva; – ir daudz preču zīmju, kas sastāv no vājiem elementiem; šis gadījums ir analogs LPV, piemēram, konsultācijām par 35., 36. un 42. klases pakalpojumiem reģistrētai zīmei KONSULTANTS SUPER (reģ. Nr. M 50 545), kas tāpat sastāv no aprakstošiem un nedistinktīviem elementiem, taču kopumā atzīta par atšķirtspējīgu; LPV arī nav iebildusi pret elektriskajiem skuvekļiem un to daļām reģistrētās starptautiskās zīmes SHAVE & SHAPE (reģ. Nr. WO 665791) attiecināšanu uz Latviju (lietai pievienota attiecīga izdrukā no ROMARIN datu bāzes), kas tulkojama kā 'skujies un veido';

4.6. zīme par reģistrējumu ir atzīta ne tikai tās izcelsmes zemē Vācijā, bet arī zemēs ar angļu valodu kā galveno valodu: ASV, Lielbritānijā, Kanādā un Īrijā (lietai pievienotas attiecīgo valstu reģistrācijas apliecību kopijas);

4.7. šī ir vienīgā starptautiskā zīme, kur lietots apzīmējums SHAVE attiecībā uz skuvekļiem.

II. Apelācijas iesnieguma izskatīšanas rezultātā Apelācijas padome nāca pie šādiem **slēdzieniem**:

1. No lietas materiāliem izriet, ka apelācija iesniegta atbilstoši likumā, starptautiskās reģistrācijas un ApP noteikumos paredzētajai kārtībai, tātad ir pamats to izskatīt pēc būtības.

2. ApP konstatē, ka LPV ekspertīze un preču zīmes īpašnieks ir vienisprātis par to, ka starptautiski reģistrētais apzīmējums **SHAVE 20 PLUS** ir vājš, ka katrs apzīmējumu veidojošais elements ir vai nu aprakstošs, vai nedistinktīvs, un ka apzīmējums kopumā veido neloģisku elementu kombināciju. Zīmes īpašnieka pārstāvis arī atzīst, ka apzīmējums 'PLUS' tiek plaši lietots dažādu firmu preču zīmēs un ka vairākās reģistrācijās tas ir disklamēts.

3. Lietā esošie materiāli liecina, ka apzīmējumu veidojošie elementi 'SHAVE', '20' un 'PLUS' pieder pie vienkāršām valodas vienībām, kuru nozīme ir viegli uztverama arī patērētājiem ar vidējām angļu valodas zināšanām:

- neatkarīgi no tā, vai patērētāji apzīmējumu *shave* no angļu valodas latviski tulko ar lietvārdiem *skūšanās*, *skūšana* vai darbības vārdiem *skūt*, *skūties*, *noskūt*, *noskūties* (*Tildes angļu-latviešu datorvārdnīca; Angļu-latviešu vārdnīca ar skaidrojumiem un piemēriem, Zvaigzne ABC, 633. lpp.; Angļu-latviešu vārdnīca, Avots, 649. lpp.*), vai arī to uztver angļu valodas vārdu *shaver* vai *razor* nozīmē, var piekrist, ka tiem tas neapšaubāmi asociēties ar iesaiņojumā esošajām precēm - skuvekljiem;
- skaitļa '20' loma apzīmējumā var būt dažāda, taču ņemot vērā izplatīto praksi, ka vienreizējās lietošanas skuveklus parasti mēdz pārdot iepakojumā pa 5, 10, 12 vai 15, (skat. izdrukas no interneta adresēm: www.blademail.co.uk/acatalog/, www.walgreens.com/store/, www.shavethis.com/), ApP atzīst par pamatotu LPV pārstāves viedokli, ka patērētāji, visticamāk, to uztvers kā norādi uz skuvekļu skaitu vienā iepakojumā;
- prakse liecina, ka apzīmējums 'PLUS' saistībā ar vienreizējās lietošanas skuvekljiem tiek samērā bieži lietots, - to uz savu preču iesaiņojuma lieto, piemēram, tādas firmas kā BIC, GILLETTE, SCHICK (skat. izdrukas no interneta adresēm: www.warnerlambert.co.nz/schick/, www.totalshavingssolution.nu/, www.drugstore.com/, www.ciao.co.uk/, www.walgreens.com/store/); ņemot vērā, ka viena no šī apzīmējuma nozīmēm ir *pozitīva parādība, vēlama īpašība, priekšrocība* (skat. *Svešvārdu vārdnīca, Norden, 1996.*, 585. lpp.; *Latviešu literārās valodas vārdnīca, 6². sēj., Rīga, 1987.*, 291. lpp.), ApP atzīst par pamatotu LPV ekspertīzes viedokli, ka patērētāji to visdrīzāk uztvers kā norādi uz kādām jau zināmas preces jaunām, uzlabotām īpašībām vai papildus lietošanas iespējām.

4. Neskatoties uz to, ka izskatāmais apzīmējums neatbilst pareizai angļu valodas praksei, to var tulkot dažādi un uztvert kā neloģisku elementu kombināciju, ApP noraida zīmes īpašnieka pārstāvja argumentus par to, ka minētie elementi kopumā veido īpatnēju salikumu, kam tā neloģisms piešķir atšķirtspēju; ievērojot to, ka šis apzīmējums pēc satura un uzbūves ir līdzīgs tādiem preces vai to lietojumu aprakstošiem apzīmējumiem kā, piemēram, AFTER SHAVE (uz losjoniem pēc skūšanās) vai FILTER KING SIZE MENTOL (uz cigaretēm), ApP atzīst par pamatotiem LPV ekspertīzes argumentus par to, ka patērētāju uztverē šis apzīmējums asociēties ar norādi uz precī, tās lietojumu vai īpašībām;

5. Ņemot vērā, ka apskatāmais apzīmējums reģistrēts kā vārdiska zīme bez jebkādiem figurāliem elementiem, kas varētu tai piešķirt papildus atšķirtspēju, ApP atzīst par pamatotu LPV lēmuma motivējumu, ka apzīmējums kopumā vērtējams kā tāds, kam trūkst jebkādas atšķirtspējas attiecībā uz pieteiktajām precēm un kas sastāv vienīgi no apzīmējumiem vai norādēm, kuras var izmantot komercdarbībā, lai apzīmētu attiecīgo preču lietojumu.

6. ApP uzskata, ka nav būtiskas nozīmes faktam, ka starptautiski reģistrētā

preču zīme **SHAVE 20 PLUS** (reģ. Nr. WO 733 616) ir spēkā virknē valstu, tai skaitā angļu valodas zemēs, jo katrā valstī apzīmējuma reģistrējamību vai neregistrējamību var noteikt tā uztveres īpatnības konkrētā teritorijā, kas var būt atkarīgas no apzīmējuma lietojuma saistībā ar attiecīgajām precēm, arī tā izmantošanas veida, ilguma, apjoma u.tml. Nevar izslēgt, ka angļu valodas zemēs šī apzīmējuma gramatiski nepareizās formas dēļ patērētāji to uztver kā neparastu vārdu salikumu, kas dod iespēju to atzīt par reģistrējamu. Tādējādi pat identiska apzīmējuma reģistrācijas fakts kādā valstī pats par sevi nevar būt priekšnoteikums tā reģistrācijai citā. Turklāt, no datu bāzes ROMARIN izriet, ka starptautiskā prakse attiecībā uz aizsardzības piešķiršanu zīmei **SHAVE 20 PLUS** (reģ. Nr. WO 733 616) nav viennozīmīga, jo daļā valstu (Lielbritānijā, Norvēģijā, Zviedrijā, Igaunijā un Turcijā) reģistrācija sākotnēji atteikta, bet atsevišķās valstīs (ASV, Nr. 2620603; Kanādā, Nr. TMA 581892) vārdiskais apzīmējums SHAVE no aizsardzības ir izslēgts.

7. Novērtējot lietas apstākļus kopumā, ApP nāk pie slēdziena, ka LPV lēmuma motivējumi, kas balstīti uz LPZ/99 6. panta pirmās daļas 2. un 3. punkta noteikumiem, atzīstami par pamatotiem un starptautiskās preču zīmes **SHAVE 20 PLUS** (reģ. Nr. WO 733 616) aizsardzības atteikums Latvijā attiecībā uz 8. klases precēm 'neelektriskie skuvekļi, sevišķi vienreizējās lietošanas skuvekļi' atstājams spēkā.

III. Ņemot vērā šā lēmuma I un II daļā minētos paskaidrojumus un secinājumus, Apelācijas padome, balstoties uz likuma *Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm* 6. panta pirmās daļas 2. un 3. punkta noteikumiem un procesuāli vadoties no minētā likuma 19. panta pirmās, otrās, trešās un ceturtais daļas noteikumiem, **nolemj**:

1. noraidīt uzņēmējsabiedrības LIDL STIFTUNG & CO. KG apelāciju pret LR Patentu valdes lēmumu par preču zīmes **SHAVE 20 PLUS** (reģ. Nr. WO 733 616) aizsardzības atteikumu Latvijā;

2. Patentu valdes Preču zīmju un dizainparaugu departamentam un Valsts reģistru un dokumentācijas departamentam, pamatojoties uz šo lēmumu, likumā *Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm* noteiktajā kārtībā izdarīt Valsts preču zīmju reģistrā, kā arī citā LPV dokumentācijā nepieciešamos ierakstus, kas ir saistīti ar preču zīmes **SHAVE 20 PLUS** (reģ. Nr. WO 733 616) reģistrācijas teritoriālā attiecinājuma uz Latviju atteikumu.

Saskaņā ar likuma *Par preču zīmēm un ģeogrāfiskās izcelsmes norādēm* 19. panta astotās daļas noteikumiem ApP lēmumu var pārsūdzēt tiesā triju mēnešu laikā no lēmuma noraksta saņemšanas dienas.

Šis lēmums, ja tas netiek pārsūdzēts likumā noteiktajā laikā, stājas spēkā pēc tam, kad izbeidzies termiņš tā pārsūdzēšanai.

ApP sēdes priekšsēdētājs

J. Ancītis

ApP sēdes locekļi:

S. Drozdovska

K. Krūmiņš